

**ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ**

6 Δεκεμβρίου 2023

Αποτελέσματα έρευνας PISA 2022

Το Πρόγραμμα PISA (Programme for International Student Assessment) διοργανώνεται από τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης και στοχεύει στην αξιολόγηση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των εκπαιδευτικών συστημάτων των χωρών που συμμετέχουν σε αυτό. Αποτελεί μια από τις πλέον σημαντικές έρευνες στον χώρο της εκπαίδευσης και υλοποιείται, από το 2000, σε τριετείς κύκλους. Επικεντρώνεται στην αξιολόγηση του γραμματισμού δεκαπεντάχρονων μαθητών/ μαθητριών σε τρία διαφορετικά γνωστικά πεδία: τα Μαθηματικά, τις Φυσικές Επιστήμες και την κατανόηση κειμένου, καθώς και σε ένα καινοτόμο αντικείμενο. Στην έρευνα PISA 2022, στην οποία συμμετείχαν συνολικά 81 χώρες, το υπό έμφαση γνωστικό πεδίο ήταν τα Μαθηματικά και το καινοτόμο αντικείμενο η δημιουργική σκέψη.

Την υλοποίηση της έρευνας PISA 2022 στην Κύπρο ανέλαβε, εκ μέρους του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΑΝ), το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης (ΚΕΕΑ) του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου. Το PISA 2022 αποτελεί την 4^η συμμετοχή της χώρας μας και πραγματοποιήθηκε μέσα στην πανδημία του COVID-19, με τις σχολικές μονάδες να παραμένουν κλειστές για μεγάλες χρονικές περιόδους και τους/τις μαθητές/μαθήτριες να προσπαθούν να προσαρμοστούν και να αντεπεξέλθουν σε συνθήκες εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Η κύρια φάση υλοποίησης της έρευνας πραγματοποιήθηκε κατά την περίοδο Μαρτίου-Μαΐου 2022, με τη συμμετοχή 6515 δεκαπεντάχρονων μαθητών/μαθητριών από 101 Δημόσια και Ιδιωτικά σχολεία. Η συλλογή των δεδομένων έγινε μέσα από ηλεκτρονικό δοκίμιο αξιολόγησης, καθώς και δύο ερωτηματολόγια που συνέλεξαν πληροφορίες για τους μαθητές, το οικογενειακό τους περιβάλλον και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των σχολείων τους.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, ο μέσος όρος των μαθητών/μαθητριών της Κύπρου είναι 418 στα Μαθηματικά, 411 στις Φυσικές Επιστήμες και 381 στην κατανόηση κειμένου, επιδόσεις στατιστικά χαμηλότερες από τους αντίστοιχους μέσους όρους των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (472 στα Μαθηματικά, 480 στις Φυσικές Επιστήμες και 468 στην κατανόηση κειμένου). Σε σχέση με τις προηγούμενες συμμετοχές της χώρας μας στο Πρόγραμμα (2012, 2015, 2018), εντοπίζονται σημαντικές διαφοροποιήσεις στους μέσους όρους επίδοσης. Διαχρονικά, έχοντας ως αφετηρία την πρώτη συμμετοχή της Κύπρου το 2012, διαφαίνεται μια πτωτική τάση στην επίδοση των μαθητών/μαθητριών και στα τρία γνωστικά αντικείμενα. Στατιστικά σημαντική πτωτική τάση για τα Μαθηματικά και την κατανόηση κειμένου παρατηρείται και στο σύνολο των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ).

Ως προς το φύλο, σύμφωνα με τα αποτελέσματα του 2022, στην Κύπρο τα κορίτσια παρουσιάζουν στατιστικά καλύτερη επίδοση από τα αγόρια και στα τρία γνωστικά πεδία. Παρόμοια εικόνα παρουσιάζεται και στις χώρες της ΕΕ, με εξαίρεση τα Μαθηματικά, στα οποία τα αγόρια υπερτερούν των κοριτσιών. Ως προς το κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο, τα αποτελέσματα δείχνουν ότι στην Κύπρο (αλλά και ευρωπαϊκά) υπάρχει μεγάλη διαφορά ανάμεσα στην επίδοση των μαθητών/μαθητριών με υψηλό δείκτη κοινωνικοοικονομικού υποβάθρου και στην επίδοση των μαθητών/μαθητριών με χαμηλό δείκτη. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο η διαφορά αυτή είναι ακόμη μεγαλύτερη. Ως προς τους μαθητές/μαθήτριες με μεταναστευτική βιογραφία, η έρευνα καταδεικνύει ότι τείνουν να έχουν παρόμοια επίδοση σε όλα τα γνωστικά πεδία με τους/τις ημεδαπούς/ημεδαπές μαθητές/μαθήτριες.

Η έρευνα καταπατίστηκε, επίσης, με παράγοντες που αφορούν τη σχολική ανθεκτικότητα, δηλαδή την ικανότητα του εκπαιδευτικού συστήματος να αναπτύσσεται μέσα από τις αντιξοότητες σε σχέση την επίδοση, την ισότητα στην εκπαίδευση και την ευημερία των παιδιών. Οι παράμετροι αναλύονται εκτενώς στην εθνική έκθεση αποτελεσμάτων, η οποία θα αναρτηθεί άμεσα από το ΚΕΕΑ μαζί με τη βάση δεδομένων, ώστε να καταστούν προσβάσιμα στην εκπαιδευτική και ερευνητική κοινότητα, με στόχο να αποτελέσουν έναυσμα για δημόσιο διάλογο σε σχέση με την παρεχόμενη εκπαίδευση στον τόπο μας.

Όπως η Υπουργός Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας έχει δηλώσει επανειλημμένα, το ΥΠΑΝ επικεντρώνεται στην αξιοποίηση των δεδομένων της έρευνας, με στόχο τη βελτίωση του εκπαιδευτικού μας συστήματος, το οποίο είναι προφανές ότι χρήζει αναβάθμισης και αναδιάρθρωσης.

Προς την πιο πάνω κατεύθυνση, προωθούνται και έχουν ήδη θεσμοθετηθεί τους τελευταίους εννιά μήνες, νέες βραχυπρόθεσμες, μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες πολιτικές, που αναμένεται να δώσουν περισσότερη έμφαση στην κριτική σκέψη, στη δημιουργικότητα και στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων των μαθητών/μαθητριών μας, καθώς και στη μετάβαση μας στο ενιαίο/συμπεριληπτικό σχολείο. Οι πολιτικές αυτές υλοποιούνται μέσα από δράσεις που αφορούν, ανάμεσα σε πολλές άλλες, τη βελτίωση του συστήματος αξιολόγησης τόσο των μαθητών/μαθητριών όσο και των εκπαιδευτικών μας, την αναβάθμιση του ολοήμερου σχολείου, την επέκταση της προδημοτικής εκπαίδευσης, την πρόληψη και αντιμετώπιση της σχολικής βίας, τον εμπλουτισμό του περιεχομένου των αναλυτικών προγραμμάτων, την ενσωμάτωση σύγχρονων τεχνολογιών, τη διασύνδεση με την αγορά εργασίας, την επαναξιολόγηση του θεσμού της Ειδικής Εκπαίδευσης, την πιο ορθολογική κατανομή παιδιών με μεταναστευτική βιογραφία, τη βελτίωση και περιβαλλοντική αναβάθμιση των σχολικών υποδομών.

Το Πρόγραμμα Διακυβέρνησης και το σχέδιο δράσης του ΥΠΑΝ για το 2024-25, το οποίο έχει ήδη δημοσιοποιηθεί, στοχεύουν ακριβώς στην αντιμετώπιση των χρόνιων στρεβλώσεων του εκπαιδευτικού συστήματος στον τόπο μας. Για να είναι ορατά τα αποτελέσματα των νέων πολιτικών, χρειάζεται χρόνος, επιμονή και συνεχής παρακολούθηση.